

ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Negyhasábos petit-sor egyszeri közléseért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben:

minden negyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötötten levő hirdető-írdák, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adódnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

—+ vasárnap reggel. +—

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Előfizetési felhívás,

a „Bars“

VI. évfolyamának második felévére.

Lapunk jelen számával befejeztük ez év első felét.

Eddigi törekvésünk, előző számainak tartalma és iránya legyen biztosított a jövőben. Ez alapján ajánljuk lapunkat a nagyközönség további szíves jó indulatába.

Előfizetési feltételek:

Félévre 2 frt 50 kr.
 Negyedévre 1 frt 25 kr.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

2169 szhoz.

I.

Az ujonan nyitott üzleteknek, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak folyó 1886. évben leendő megadótatására vonatkozó javaslati lejtromok a barsmegyei kir. adófelügyelőségtől megérkezvén, azok 8 napi közszemlére a városi jegyzői irodában vannak kitéve, melyek folyó hó 24-től — július 1-ig, az érdekeltek által megtekinthetők.

2088/1886. szl sz.

II.

Továbbá, ugyaazon üzletek és vállalatoknak folyó 1886. évre érvényes megadótatására tárgyalási határidőül az adókievítő bizottság elnöksége által folyó évi július hó 9-ik napjának reggeli 8 órája tűzvetvén ki, szabadságában áll az érdekelteknek ezen tárgyalásnál személyesen adó ügyeikre vonatkozó észrevételeiket előadni.

Léván, 1886. évi június 25-én.

Tuschnay János.
aljegyző.

Szent-Iván hava.

A tanév vége.

A tanévnek utolsó hónapja, június, magyarul mondva: Szent-Iván hava az iskolai vizsgák évadja. A szorgalomidő e hóval befejeztetik s helyet ad két hónapra a szünidőnek. Ugy van ez

TÁRCZA.

A jótékony asszony.

— Karczolat. —

Mariska és Béla csak egy éves házasságok s házasságuk egyike azon ritkák, melyekre a legfeketébb irigység sem mondhat semmi megbélyegzőt. Szóval: ők boldogok! Béla a főváros legtekintélyesebb ügyvédeknek egyike s ismerői méltán nevezik őt midkét értelemben „ügyes“ ügyvédnek.

Pedig Bélának nem tetszik a foglalkozás, mely sokszor egész napokra elválasztja szeretett nejétől s házasságuk első napjában gyakran hallhatta a menyecskeétől is azt a szemrehányást, hogy egész napokon keresztül egyedül hagyja otthon unatkozni.

S Bélának nem sok fejtörésébe került, hogy segítsen a helyzeten.

A kis menyecskeét bevezette oly körökbe, ahol minden nő talál elegendő foglalkozást; bevezette a jótékony nők közé, kik nagy lelkesedéssel fogadták s Mariska rövid pár hét alatt tizenölecz egyletnek rendes, hétnek választmányi tagja és három egyesületnek titkárja volt.

Ily körülmények között aztán csakugyan talált elegendő foglalkozást, amennyiben soha ki nem fogyott a gyűlésekből és jegyzőkönyvek írásából.

És a nőegyletek a Mariskában olyan kincset leltek, melyet nem lehet eléggé megbecsülni. Igyekeztek is, minden áron, kitüntetni hízélgéssel, hogy minél szoro-

napjainkban beosztva. Persze, hajdan ez nem így volt. A „Ratio educationis“ korában, illetve kezdetén: szeptember, október, majd később: augusztus, szeptember voltak a szünidő hónapjai. Hanem mivel semmi sem állandó a nap alatt, annál kevésbé az idő, tegyük azt bármely hónapra; vagyis helyesebben mondva: alkalmazzuk bármelyik hónapot az időhöz, mint-hogy ez nem állandó, természetesen a szünidő sem maradhat meg állandóan s az emberek viszonyaihoz képest változik és módosul.

Napjaink bölesessége az iskolai szünidőt július és augusztus hónapokhoz kötötte és a június hónapot a vizsgák idejének s a tanév végének határozta. Tehát e hónapban nálunk is, városunkban szintugy, mint az egész országban, folynak a vizsgák; és pedig — mennyire alkalmunk volt személyesen is meggyőződhetni, már t. i. azoknak, kik a vizsgákon megjelentünk — kiváló eredménnyel; mi, valamint nekünk, a szemlélő és hallgató publikumnak, örömeinkre vált, ugy a működő tanerőknek édes meglepedést okozhatott, mert fáradságos munkájuk s lankadni nem tudó igyekezetük az elért eredmény által oly bő erkölcsi jutalomban részesült, mely után büszke önérettel elmondhatják: munka után édes a nyugalom.

Hanem hát az az erkölcsi jutalom a mai anyagiság korában elégséges-e a földi üdvösségre?! — kérheti a működő tanerők egyike és másika is.

Hát bizony mi kénytelenek vagyunk az igazsághoz mérten bevallani, elismerni, hogy a városunkban létező tanintézetekben — kivétel nélkül — azon honorarium, melylyel tanfőfiainkat s nőinket jutalmazzuk, nagyon is szerény — hogy ne mondjuk szegényes s oly csekély, hogy a meghalásra nagyon sok, a megélhetésre pedig nagyon kevés, — mert ezen jutalmazás

sabban és elválaszthatatlanul kapcsolják jótékony ügyeikhez.

Mariska pedig, annyi előzékenységgel szemben nem tudott eléggé hálás lenni. Reggeltől estig szakadatlanul és fáradhatatlanul szolgálta a jótékony ügyét s olyan tündér volt, aki „hopp itt, hopp ott“, nincs sehol s mégis mindenütt jelen van, a hol szükség van rá.

Alig pirkadt a hajnal, ő már ott ült író asztalánál óriási iratesomag közepette. Itt bevégzetlen jegyzőkönyvek, ott béli meghívók, amott meg tizféle bála szóló jegyek összevissza keverve.

Annyira el van merülve munkájába, hogy észre se veszi belépő férjét, aki az ajtóban megáll s amint kedvtelve nézi a kis irnokot, futó mosoly jelenik meg ajkai körül.

Majd közelebb lép a neszfogó szőnyegen és neje válla fölé hajolva olvasgatja a készülő jegyzőkönyvet, majd elébe kerül s a mit sem sejtő nőt honlokön csókolja.

— Ah maga bohó, — szól hirtelen felugorva a menyecske, — hogy megijesztett, de jó hogy eljött kedves Bélám, nézze csak mennyi a dolgom! Segítsen egy kicsit, csak ezt a három jegyzőkönyvet írja meg; nézze csak, itt vannak a jegyzetek!

— Én irjam meg, hiszen én ott sem voltam?!

— Mondom, hogy itt vannak a jegyzetek!

— Jól van, de ha valami borzasztó bolondságot írok, én nem leszek oka.

— De ne fecsejgen annyit kedvesem,

szüntelen füleinkbe döngi a régi latin közmondást: „quem dii odere, paedagogum fecere,“ akit az istenek elátkoztak, tanítónak tették.

De hát — szegénységünk mentse a jóakarát teljesíthetőségét; ezen megtörik minden igyekezetünk; bár igen mélyen érezzük a halhatatlan római mondását: „nullum majus munus republicae praestare possumus, quam si docemus, atque erudimus patriam juvenutem“ azaz: nem tehetünk nagyobb szolgálatot a hazának, mint ha a hazai ifjúságot oktatjuk. Aztán a hol nincs érték, a jó szív érdemes ottan; mi is, mert kellő jutalomban nem részesíthetjük tanerőinket, legalább szívünk hálás érzelmét visszuk a vizsgák termébe s ottan az életbe, megemlékezőn mindenkor az iskolában működő férfiakról, a mint a régiek mondták: többet köszönhetünk tanítóinknak, mint szülőinknek, mert ezektől nyertük az életet, azoktól pedig azt, miként kell élni.

Igen, napjainkban a vizsgák nem oly látogatottak a szülők, iskolabarátok s az érdekeltek által, mint hajdan, noha bár el kell ismernünk, hogy legújabbban e részben is a haladás jelei mutatkoznak, — tehát az erkölcsi elismerés kifejezésében is tanfőfiaink érdemeikhez méltólag nem részesítettnek; de hát ezt egy részben a nemzeti érzelemből kivetkőztetni törekvő s sok ideig domináló Thun-féle rendszer elteni gyűlölet s indignációból kell származtatnunk, mintsem hogy azt higyük, hogy közönségünk érdeke a tanügy iránt lankadna, mely — a mint fenn érintők — újból örvendetesen ébredezni kezd, a mennyiben a tanügy minden terén immár látogató közönséggel találkozhatunk.

De nem is látjuk eléggé indokoltnak a szülők, az iskolabarátok s érdekelteknek a vizsgák alkalmával való megjelenésükben elmaradását a felhóztak által; mert hiszen ezen gyűlö-

hanem siessen irni, mert 9 órakor gyűlésem van. Addig én majd ezeket a jegyeket rendezem el.

Hozzáfogtak a munkához kellő erővel s mire Béla megírta a jegyzőkönyvet, akkorára Mariska is készen volt teendőivel s felöltözökde készen állott az indulásra.

— Mitör jön ma haza kedvesem?

— Most a nőegylet ülése lesz, tart délig; akkor pedig a népkonyhákba kell mennem, mert ma én vagyok a napos; három órakor az árvaházegylet gyűlése kezdődik, tehát legfeljebb hat órakor lehetek itthon.

— De ebédre csak haza jön?!

— Nem lehet édesem! Pá magának.

Béla megcsókolja feleségét s ez távozik. A magára hagyott pedig mereven néz az ajtóra, melyen át lelke távozott el.

Kezdi türeltlennek tartani a dolgot. Hetenkint alig kétszer van otthon ebédre a menyecske s most már kezd komolyan aggódni, mert egészen ki van forgatva előbbi kedves lényéből. És ha arra gondol, hogy mindazt maga akarta, akkor nem győz elég szemrehányást tenni magának.

Hosszu merev gondolkodás után összeszedi magát s irodájába távozik

. Csak ebéd idejére tér vissza a lakásba s mielőtt étkezéshez ülne, egy lapot olvasgatva ül a karszékbén.

Egészen váratlanul toppan be a kis menyecske a terembe. Béla meglepetve ugrik fel s eléje siet örömtől ragyogó arccal.

letes rendszer immár elköltözött s azt hazai törvényünk váltotta fel, már pedig ez — habár hiányait nem akarjuk takargatni — a magyar hazai közműveltségünknek oly bástyája, mely minden idegen ellenséges áramlat ellen — csak teljesítsük s hajtsuk végre — megvédelmez bennünket. Tehát többé semmiféle alapon, de még csak plausibilis ok sem létezik, hogy a közönségnek az iskolai vizsgákon való megjelenése azoknak ünnepélyes színt ne kölesönözzön; sőt amennyiben az iskolai vizsgák minél nagyobb feltűtetése s ünnepélyessége az iskolai ifjúságra a legjótékonyabb hatást szokta gyakorolni: himni szeretjük, hogy közönségünk és első sorban az érdekelte szülők, iskolabarátok tömeges látogatásaikkal fogják az iskolai vizsgák ünnepélyét s fényét emelni sietni. Ugy legyen!

A gazdák helyzete Közép-Európában.

Hogy a gazdák egész Közép-Európában válságos napokat élnek, azt nem szükséges bizonyítani; nálunk ép ugy panaszkodnak néhány év óta a gazdák, mint a német birodalomban, Belgiumban, Svájcban, Angliában és Franciaországban.

A gazdák legnagyobb baja, hogy földjeik túl vannak terhelve adóssággal. Sajnos, hogy e tekintetben csak Ausztriából rendelkezünk számbavehető adatokkal s ezek szerint ott 1871-től 1879-ig a földbirtok nem kevesebb, mint 938 millió forint adóssággal terheltetett, miből 412 millió a nagybirtokra esik. Árverésen 1878-ban 9090 birtok adatott el 38 millió forintért. A hitelezők 1878-ban ez alkalommal 52-2 százalékot vesztettek. Minden okunk van fölténni, hogy ez más országokban sines különben; az adósságesimálásnak a fizetéseképtelenség, ennek a birtok elárverezése a következménye. Ily módon a földbirtok tömegesen jut a hitelezők kezére és mintegy mozgósítva

— Tehát mégis csak haza jöttél ebédre édes kedves kis feleségem?!

— Ah ebédre! van is nekem most gondom az ebédre; — felel ingerülten az asszonyka — hanem képzel csak azokat a jegyzőkönyveket feledtem itthon s azért jöttem.

Béla esalatozva segíti keresni a jegyzőkönyveket, melyeket a szobaleány olyan jól elrejtett, hogy megtalálni alig lehet.

Keresés közben a fiatal asszony egy női kesztyűt talál az íróasztalon, melyet kinos sejtelenül megkapatva halavány arccal elrejt.

Körültrekin a szobában . . .

A fogason egy női mantille . . . egy kalap . . . a sarokban egy napernyő áll, melyek nem az övéi.

Reszkető kezekkel és fájdalomtól eltorzult arccal roban a mit sem sejtő férjhez és karját emberfeletti erővel megragadva . . . kétségbeesetten jajdul föl:

— Ember te! te megcsaltál engemet?!

Béla megrezzen, elhalványul, szíve kinosan összeszorul s szabadkezével oly erősen szoritja össze az íróasztal egyik diszitményét, hogy az darabokra török.

Ő megcsalta volna azt, a kit lelkénél mindenénél jobban szeret, minden fájdalmat eltűrt volna inkább, mint az ő ajkáról ilyen rút vádat.

Kinos szótlanúság állott be, melynek végén fuldokló zokogással hullott a kis menyecske egyik közeli fonteillebe.

— Az istenért kedvesem, mi lelt, mi bajod van, nem értelek?!

van; e földbirtok legnagyobb részének — ha nem is névleg, de tényleg — a hitelintézetek, takarékpénztárak, bankok és egyéb hitelezők a tulajdonosai; s ha ez oly mértékben halad, mint eddig, akkor valószínűleg 20—30 év múlva, de 50—100 év múlva azonban biztosan, teljesen ki lesznek sajátítva az eddigi birtokosok.

Más országok már mutatják, mily szomorú utat kell megtenni gazdaságunknak. A földbirtoknak Franciaországban már fellet, Belgiában kétharmadát nem a tulajdonosok művelik. Olaszországban az összes földbirtok a városi tőkepenészek kezében van s a bérlő csak a legnagyobb erőfeszítések és nélkülözések között képes megélni. Basel környékén a legtöbb parasztbirtok a baseli kereskedők birtoka s az eddigi tulajdonosok mint bérlők hagytak meg és csak igen csekély bért képesek fizetni, s gyakran csak nyári lakást kötelesek adni a tulajdonosok. Mint bérlők nem csinálhatnak ugyan többé adósságot a földbirtokra és így némileg jobb helyzetben vannak mint eddig: azonban a plutokracia nyomása alatt vannak, ami igen súlyos szociális teher. Valóban ijesztők az angol agrárviszonyok. Angliában nincs parasztság többé. A bérlők a földmunkát legnagyobb részben proletár munkástársaságok által végeztetik és maguk is a végromlás szélén vannak.

Ha a földbirtok eladósodásának okait kutatjuk, reá jövőnk, hogy ez főleg az üzérkedésben, a hátralékos vételárakban, az örökösödési részeknek bekebelezésében keresendő. Azáltal, hogy lehetségessé vált a földbirtoknak adás-vevése, az üzérkedés vette kezébe az ügyet: a birtokot lehetőleg olcsón csak azért vásárolták össze, hogy azon nyereséggel tudhassanak; eközben a földet zsarolták, az erdőt kiirtották, a birtokot parcellázták s így adták tul rajta; az illetők nyertek ugyan, de míg egyrészt a birtok árát mesterségesen feleségtették, addig másrészt a birtok termőképessége s így jövedelmezősége, a helyett hogy emelkedett volna, csökkent. A birtok ára tehát emelkedett, a jövedelem pedig alább szállott. Mecklenburgban péld. 1870-től 1878-ig a földbirtok értéke, az átlagot = 1-nek véve, 0-260-ról 2-074-re, tehát nyolcszorosra emelkedett, míg a rozs ára ezen idő alatt 0-918-ról csak 1-202-re, tehát csak egyharmaddal lett magasabb; vagy más szavakkal: ez azt jelenti, hogy a rozstermelés jövedelmezősége rendkívüli módon csökkent. Minthogy a parasztbirtok értéke így módon feleségtatott, emelkedett az örökségi részek értéke is, melyet a birtokra reá vezettek, és mely után kamatot kellett fizetni; s mint-hogy a jövedelmezőség csökkent, a birtokos helyzete sokkal rosszabbra fordult, mint rendes viszonyok között ennek történnie szabad lett volna. Ugyanaz történt, midőn

a vételár-hátralék lett a birtokra betáblázva, melynek kamatai és törlesztése, a jövedelem legnagyobb részét elnyelte. A birtok javításáról és beruházásokról ily viszonyok között szó sem lehetett, sőt sok helyen a rablógazdálkodáshoz kellett nyulni, hogy pénzt szerezzen a birtokos. Halálesetek a családban, kiházasítások, szerencsétlenségek, melyek rögtöni kiadásokat vontak maguk után és a rossz termések megadták a halálos döfést s a birtok árverés alá került.

Ezen kronikus bajhoz járult a legutóbbi években még egy másik baj: az orosz és a tengerentúli termények versenye, s ennek következtében a termények árának depressziója.

Oroszországból már két ízben (1870-ben és 1877—1879-ben) óriási mennyiségű gabona hozatott hozzánk. Dél-Oroszország rendkívül olcsón termeli trágyázás nélkül a gabonát és még sokkal többet termelhet, mint eddig. Oroszország 1870-ben csak 3-41 millió métermázsza rozst exportált, 1878-ban már 10-70 milliót; a búzakivitel ezen idő alatt 12-19 millióról 16-13 millióra emelkedett. Még fenyegetőbb azonban az észak-amerikai export.

Az Egyesült Államokban, bárha az utóbbi évtizedekben óriási területek vétettek eke alá, még ma az alkalmas területnek $\frac{9}{10}$ -a parlagon hever. A búzával bevetett terület 1871-től 1880-ig 20 millióról 36 aceres-re emelkedett; a búzakivitel ezen idő alatt 27 millióról 153 millió bushel-re (35 liter) csökkent, és 1850-ben 41.780.000 q-át tett ki. A termelés folyton terjed, csak 878-ban 7.98 millió hektár parlagot adtak el a vasuti társaságok új gazdaságok létesítésére. A földművelés itt felettébb jövedelmező, 20—24% tiszta hasznot ad; anélkül, hogy trágyáznának. a termés 20 évig sem csökken, s a termőréteg $1\frac{1}{2}$ —2 láb mély, a gépekkel való megművelésre kiválóan alkalmas; társaságok, tőkepenészek, üzerek 40.000, sőt 75.000 aceres terjedelmű birtokon is gazdálkodnak és vannak buzatáblák, melyek hossza 6, szélessége 4 mérföld. A gabonát azonnal a földeken kitesélik és a mezőről azonnal a vasutra vagy a kikötőbe viszik; utközben szortírozzák s óriási közraktárak és elevátorokba helyezik, melyek képesek egy nap alatt egy hajót 33.500 hl. gabonával megtölteni, míg Európában, hiányozván a megfelelő gépek, a kirakodás 10—12 napot vesz igénybe. Ez évben végezték be a csatornák mélyítését és most direkte tengerihajók fogják a gabonát Chicagóból s a Felsőtótól egyenesen Liverpoolba, vagy Hamburgba hozni. Ily kedvező körülmények között lehetséges 1 quarter (— 290 l) búzát itten 20—35 schillingért (— 18—20 frtért) adni el, minek fele a szállítási költségekre esik; míg

az angol gazda egy quarter búzát 45—46 (27—33 frton) alul nem adhat.

Hasonlóképen fenyegeti Amerika az európai állattenyésztést. Az Egyesület Áll. szarvasmarha-kivitele tett 1877-ben 50,000, 1878-ban 80,040, 1879-ben 136,720, 1880-ban 182,700 drbot. A friss állapotban exportált hus 1876-ban 151,636 q-sa rugott. Anglia évenként 100 millió forint áru sertés-húst sonkát stb. vesz az Egyesült Államokból. A jó sonka ára nagyban csak 3 penge (14.5 kr.) Németország évenként 3 millió font vaját és 50,000 font sajtot vesz Amerikából.

Az amerikai verseny első sorban az angol gazdákat fenyegeti a végveszéllyel. A búzával bevetett terület Angliában 1870-től 1880-ig 16.3 százalékkal csökkent; a föld-birtok értéke 33 egyharmad, a bére pedig 30—50 százalékkal szállott alább. Nehéz agyagtalajra most nem találni bérlőt Angliában, sok major egészen üresen áll és nagy-terjedelmű termékeny területek hevernek parlagon. Az állatlétszám is csökkent és pedig 1874—1880-ig a szarvasmarha 6-1 millióról 5-9 millióra, a juhok 30-6 millióról 26-6 millióra, a sertések 24 millióról 2 millióra. Németország és Ausztria-Magyarország egyszerűen kiszorítottak Angliából. A marhakivitel 1878—1880-ig mintegy felére csökkent. A liszt-kivitel 1878—1880-ig 59 millió forintról 25 frtra hanyatlott; az ökörkivitel 86, a tehénkivitel 78, a sertés-kivitel 46 százalékkal apadt.

A gazdákat fenyegető veszély tehát felettébb nagy és könnyen végzetessé is válhatik, ha ideje korán nem tétetnek a szükséges lépések és első sorban a gazdáknak kell minden lehetőt elkövetni, hogy földjeik termőképességét s így jövedelmezőségét fokozzák és biztosítsák.

M. P.

Uj jövedelmező keresetforrás.

Nyomasztó közgazdasági és értékesítési viszonyokból eredő helyzet arra inti a mezőgazdasággal foglalkozókat, hogy az oly gazdasági bevételekre is kiterjesszék figyelmüket, melyek eddig teljesen el lettek hanyagolva. Ilyen a vadon termő gyógynövények és gyökerek gyűjtése.

Szávoszt Alphonz az országos magy. gazd. egyesület pártfogása alatt álló termény és bizományi üzlet tulajdonosa körlevelet küldött szét, mely a mezőgazdaság és termeléssel foglalkozó birtokosok, bérlők stb. számára új, eddig ki nem használt keresetforrást biztosít. Tekintettel a fentebb s a körlevélben is hangsúlyozott nyomasztó közgazdasági viszonyokra, örömmel üdvözöljük a kezdeményezést s ajánljuk azt minden termelő és mezőgazda figyelmébe annyival is inkább, mert a javaslatba hozott vadon termő gyógynövények gyűjtése minden tőkebefektetés nélkül, csupán egy kis okszerűen felhasznált

fáradozás árán, egész számba vehető mellékjövédem birtokába juttathatja a vele foglalkozókat. — Különösen üdvösnök tartjuk ezen felszínre hozott életrevaló eszmét a nép minden rétegére nézve s ajánljuk azt az ügy barátainak e körökben megkedveltetni és terjeszteni.

Szávoszt gondoskodott oly összekötetésekről, hogy az ilyen megpenészedés nélkül a száritott növények értékesítésére piacot teremtsen.

A körlevélben a következő gyógynövények és gyökerek gyűjtése ajánlatik: — Elérhető árak: Székfűvirág 20—30 frt, Nadragulya gyökér 30—34 frt, Nadragulya levél 15—25 frt, Beléndek mag 35—40 frt, Beléndek levél 15—25 frt, Maszlag vagy Csudafa mag és levél 10—12 frt, Hársfa virág 25—30 frt, Fekete mályvavirág hejazott 120—130 frt, héjjazatlan 55—60 frt, Pipacs virág 70—80 frt, Bodza virág 20—25 frt, Bodzabogyó 18—22 frt, Alkana gyökér 15—20 frt, Anyarozs 60—70 frt, Fehér és fekete mustármag, Bengebogyó 20—25 frt.

A körlevél felhívja a közönséget, miszerint értesítse a czeget: tenyészenek-e a vidéken ilyen növények s ha igen — milyenek? Mily mennyiségben volnának gyűjthetők? Végül kéri a gyűjteni szándékozókat, hogy a jelzett növényekből száritott mutatóványokat — esetleges árkövetelményekkel — küldjenek be.

Egy gazda

— A takarékpénztárak népszerűsítése érdekében. — Ezen időben, midőn különösen az ország felvidékéről a lakosság nagy száma mint munkás, arató, messze vidékre rándul; vagy a gazda terhes mezei munkájának végzésére az egész napot házi küszöbétől távol tölti — védtelenül hagyván otthonát, ki van téve annak, hogy az év leforgása alatt nehezen szerzett s otthon őrizett keresménye jogtalan kezek birtokába jut. De ugyiszintén a napi béren szerzett keresmény — a termény értékesítéséből befolyt összeg — támasz és tanácsadás nélkül rögtön nem fordítatik hasznos beszerzésekre, hanem gyakran a lakosság nagy része által elpazaroltatik. A kir. közvetítő hivatalok, melyeknek osztályrészül jutott, hogy az ország lakosságában a takaréksági hajlamot fejlesszék, cme kitüntető megbízatásnak tesznek tehát eleget, ha saját hatáskörükben elkövetnek mindent arra nézve, hogy a lakosság által a postatakarékpénztár fokozódott érdeklődéssel vétessék igénybe. Ezt pedig elérhetik a közvetítő hivatalok az által, ha a kerületükben levő lakossággal ezen intézmény előnyeit ismertetik; felvilágosítják, hogy gondmentes létet csak azzal biztosít kiki magának, ha gondoskodik arról, hogy nyomasztó anyagi körülmények beálltával, midőn a kereset forrásai apadnak, támaszát lelje egy megakarított tőkében, mely sem bíró, sem közigazgatási végrehajtás alá nem esik. A postatakarékpénztár számos előnye mellett biztosítja a betevőt tőkéjéről, még az esetben is, ha a betevő könyvével elveszti, mert betétjét a betevőn kívül más ki nem veheti. Már pedig az ország lakosságának nagy része munkahelyének folytonos változása miatt ki van téve annak, hogy szerze-

— Mi bajom? Még azt kérdezheted oh nyomorult! — szólott fölemelkedve a nő. A markába szorított keztyűt a szőnyegre dobta s szilárd léptekkel szobájának ajtaja felé indult.

De alig lépett be azon, egy kitörő örömsikoltás hagyta el ajkait s ingadozó léptekkel rohant vissza a fájdalommal álmélkodó férjhez és lábai elé rogyva forró könnyeivel és csókjaival halmozta el kezét s csak folyton azt rebegte:

— Oh, bocás, bocás meg kedvesem; vétettem ellened, de látom, hogy tévedtem, bocás meg nekem!

Béla, a ki e különböző indulat rohamokat magának megmagyarázni nem tudta, szeretettel vonta keblére nejét és csókjaival halmozta el arcát!

— De most már csak kimagyarázod előttem ezt az érthetetlen rejtvényt?

A menyecske örömkönyvekkel szemében adta meg a kívánt magyarázatot.

Előtte való napon ugyanis a varrónőt rendelte oda némi dolgokat végezni s a gyűlések zürzavarában erről megfeledkezett. Véletlenül hazatérve a női felöltőt, kalapot és napernyőt látta a szobában és azt hitte, hogy míg ő odajár, az alatt férje megcsalja.

Béla kacagva nyomta az engesztelődés csókját Mariska piros ajkaira és És a vége?

A vége az, hogy Mariska nem járt többé oly gyakran gyűlésekre

Az amfiteatrum romjai.

A nap már haldokol, pírulva vérben,
Martír gyanánt, ha lángol már a máglya,
S a zöld orom, mely felnyúlik setéten
S szeliden lejt a termékeny lapályba,
Memnon szoborként dalt röpit feléd,
A hazatérő pórok énekét.
Emitt nagy körben omladékok állnak,
Mint szóztalan, ijesztő múmiák
Mint tagja amaz óriás hullának,*)
Melyet szétszórvá hord a nagy világ:
Egy-egy oszlop darabja, rég ledőlve,
Rejtélyes, hófehér falomladék,
Egy-egy felírás elkopott betűje —
Értelme oly titkoszerű, setét,
Minden kövön mint éj lidéce lángol
Egy sápadt, esillogó káprázat ott,
Egy búvós visszfény, melyet rég kapott
A diesőség lehullott csillagától.
S mely önsúlyától már-már összeroska.
A félig ép fal búv-tükör leszen,
A melyben, mint kölképek, kétesen
A mult tragédiái váltakoznak!
S a mint pihenve fekszem zöld gyepen,
Lassan lezárul melázó szemem,
És im feláll s emelkedik az oszlop,
Magasra felnyúl a csonka fal,
Mely fent ölelkező ivekre oszlott,
Belepve hős nagyok ábráival:
Küzdő vitézek fenséges eleste
Művész-csattal pompásan lefestve;
Márványba vésett ezíra levelek
Mosolygó Ámorkát körítenek

A karzatok lépcsőzetes sorában,
Mely felhaladva, elvész legfelül,
S a páholyok körül mily zsbongás van?
Egyszerre mind tarkán benépesül:
Ifju leventék, esillogó ruhába;
Kik ott nőttek fel harezok mezején
S ragyogva, mint a szivárvány pompája,
Avagy mint tulvilági rózsafány;
Körítve bájjal, édes illattal,

*) A római birodalom.

Mely messzebb, messzebb mámorítva szírayal;
Felfegyverezve igéző mosolylyal,
Mely szebb mint vészes éjre támadt hajnal;
Mélázó éj-szem szent hevélrel telve,
Melytől a szívre árad égi bú:
Igy ült a szép-nem észl bilincsre verve,
E gyémánt-ékes virág-koszoró!
S míg hűs szellőt kelt palma-legyező
A melyet halkán ingat térdelő,
Ébenkeblű karesu rabszolganő:
Türeletlen zsváj halk hangja támad,
Mint hirnőke egy bösz fellő-csatának.

Bűdülnek már a vérengző vadak:
A sörényes, kiéhezett oroszlán,
E fedelmi, felségs alak,
Mely ott ordít az izzó, sárga pusztán,
Vagy a mocsári sásban, holdas éjjel
Az ember vért szíjva sivár kéjjel;
Az esikos tigris versenyt bírj vele —
E hangtól reszket India erdeje,
De túlharsogva szól a riadó
Beperdül a sok ifju bajvivő
Gyors dárdá pörgeve szór kékes villámot,
A törpék sorra buknak, kinyezetlen,
Széttépik büszkén orlító Titánok!
Fogy az erő e szörnyű küzdelemben
Inog a laukadó vad, tántorog —
Tátong a hörgő ordító torok,
Kintől dühödtlen marva puszta légbe —
A zöld szem vérben ég, vadul forog,
Egy végnőgés . . . s a bösz tusának vége —,
Győzöt övez a véres huliakör!
A kelkes taps felzúgó viharába
Belé cseng vert pajzs éles csattanása
S a fáradt bajvivő egymásra tör.
Majd karl villámcsapásától hull zápor,
Majd tör suhint, ököl s acél izom —
E küzdést nézni borzalom, iszony —
Sápadva hal az ifju gladiátor,
Pályája irigylendő véget ére,
Bravo! diesőn halt mások gyönyörére!

Majd Venus legszebb, legbűvösebb mezében
Kacér spanyol lány trillázva beleng —
Igazébb mint az estcsillag az égen,

Sötét szemének rezgő tengerében
Nem muló kéjt találsz, de végtelent!
Mesés kelet tüzes, szép gyerneke
Míg észrálóbb bübájjal van tele —
Kis ajki, melyek forró vágyban égnek,
Oly ingerlők, oly vonzók esábosak,
Ha róluk cseng ledér, halk, könnyed ének,
Mely egyre mámorítóbb, gyilkosabb,
Mint esőkja a gyönyörök istenek!
És Róma ifja hő vágától bevül,
A hölgyek ajkán titkos mosoly ül
S a hallgatag szerencsen rablánya
Oly önfeléd, igéző álmat szöve,
S míg meláz ismeretlen vágy honán,
Lassan hanyatlik palma legyezője
S a kacaj, mely belé cseng halk fohászba,
A riadó taps elhaló zugása,
Mit szül az elragadtatás heve,
Álomszerű, zsongó moraj leve.

Főliadok — árván magam valék,
Köröttem: köhalom, falomladék,
Csak hallgatag jelrást rejtőzet —
A völgy virágos keble már setét,
Diesfényben égnek a bibor-hegyek —
A nap bucsú-sugarit lüni szét
S a felhők omladéka lángban áll,
S nézén a halvány esti pirt merőn,
Csodás káprázatként lángolt előttem
Villámbetűkkel ez egy szó: „Halál!”

Romváry Károly.

A nemzetőrsereg rendszabályai 1848-ból.

— Közli: Kónya József. — (Folyt.)

k) Felváltáskor azon pontra áll, melyen az történni szokott, a fegyvereit rendben tartva várja a felváltót. Fegyveretlen által magát felváltani nem engedi. A helyében maradandó örrel, az átvett utasi-

ményét elveszitheti, vagy hogy azt tőle bárki eltulajdonítja. Az ilyen betevő napi vagy heti keresményének megtakarított összegét az ország minden részében könnyen megközelíthető gyűjtőhelyeken idővesztés és fáradság nélkül elhelyezheti; betétjét pedig krajezárokkal kezdheti gyűjteni s tőkéje felett korlátlanul rendelkezik, — s mikor pénzre van szüksége, azt nemcsak minden nehézség s díj vagy postabér fizetése nélkül azon köztvetítő hivatalnál, melynél kívánja, ismét fölveheti, de az így elhelyezett pénzt még kamatokat is kap. A köztvetítő hivataloknak tehát most nyílik azon alkalom, hogy a m. kir. postatakarékpénztári intézményt hazafini kötelezőből folyólag ismertessék a lakossággal és ezt takarékosra buzdítsák, — s egyáltalán, hogy ezen intézményt a nemzeti közvagyonosodás érdekében népszerűvé tegyék. P. L.

Különfélék.

— Lapunk jelen számaival befejezén VI. évfolyamának első felét, előfizetést nyitunk ez év második felére. Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseik megújítása iránt e hét folytán intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel.

— Helyben az előfizetések eszközölésével a lapkihordója bizatik meg; vidéki előfizetőink részére pedig postautalványt mellékelünk.

— **Wiedermann Károly** tankerületünk buzgó főigazgatója f. hó 24—25-én városunkban időzött az új gym. épület megtekintése végett. — Mint értesülünk a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott, hogy a főgymnázium létesítése körül kifejtett buzgalom, mint az épület tervszerű kivitele iránt.

— **Hymen.** Vég István tanító, lapunk egyik kiváló tehetsége, szorgalmas levelezője f. hó 22-én tartá esküvőjét Kutassy Irén kisasszonnyal, Kutassy Dénes lévai igazgató-tanító kedves leányával. — Állandó boldogság fénye ragyogjon életutjakon!

— **A lévai kath. legényegyesület** saját tőkéjének gyarapítására július 4-én színi-előadást rendez, mely alkalommal „Az első szereplés” című énekes bohózat fog előadni. A darabban szerepelnek: Podbragyay Károly, Frasch József, Nagy Gyula, Halász István, Presztolánszky Béla, Lutóvszky Lajos, Kovács István, Oravszky Géza, egyleti tagok. — A színelőadást zártkörű táncmulatság követi. Belépti díj: a színelőadásra és a táncmulatságra együttesen személyenként 80 kr. — Ajánljuk a nemes czéla törekvő derék ifjúságot a nagyközönség szíves figyelmébe.

— **Odescalchy Arthur** hg. Vág-Veesén pártokivüli programmal képviselővé választott. A herceg 1675, Mérey Lajos függetlenségi 494 szavazatot nyert.

— **A lévai ipariskolában** az évszázó vizsgálat e hó 24-én lett megtartva. Dél előtt az előkészítő, délután az első osztály vizsgázott. Az eredmény valóban meglepő volt. A kitünően fegyelmezett osztályok ta-

nulói minden egyes tantárgyból talpraesetten feleltek. A szép eredmény annál meglepőbb, mert városunk ez iskolája csak a húsvéti ünnepek után lett felállítva. A vizsgákon jelen volt Mácsay Lukács polgármester és Kónya József rendőrkapitány, kik meleg szavakban adtak kifejezést teljes megelégedésüknek. — A tanulók száma összesen 179 volt. Mint értesülünk az iskola derék tanítói kara a jövő tanévre a második osztályt is életbe lépteti.

— **Adomány.** — Pásztor Elek gr. mikolai tanító a lévai állami tanító-képződe növendékei könyvtárának gyarapítására 2 forintot adományozott. Melyért az ifjuság ez uton mond szíves köszönetet.

— **Az utolsó operai előadás** a szűnő előtt e hó 22-én volt a magy. kir. operaszínházban Budapesten. „Dinorah” került színre s a czímszerepben Maleczkyné, ki most kolozsvári és berlini vendégjátékokra készül, aratott méltó elismerést. A közönség minden egyes szereplőt, bucsuzól kitüntetett tapsaival. A nézőtér meglehetősen telt képet mutatott.

— **Az erkölcsnemesítő egyesület** igazgató választmánya e hó 22-én ülést tartott. Péchy Tamás elnök. Elsőnek Szathmáry György titkár mutatta be a belügyi és igazságügyminiszterek értesítéseit, hogy az egyület támogatni fogják, bejelenté továbbá, hogy eddig száz tag jelentkezett ezer frnyi aláírt összeggel. Irányi Dániel bemutatta az ügyrend tervezetét és körvonalozta az alakítandó három egyelet alapelveit. Alakítanak mértékletességi-, rabsegélyző együletet és az erdélyi szászoknál létező ifjúsági egyletek mintájára hasonló czélu egyesületeket, a melyeknek tervezetét a szűnődök alatt Irányi Dániel dolgozza ki

— **Blaža Luiza asszony** kolozsvári szereplését még négy előadással hosszabbította meg. Az ottani sajtó és közönség lelkesedik érte. Elragadó hatással játszott a „Tót leány,” „Koldus diák,” és „Fehő Klári” című darabokban.

— **Frigyes Ágost szász herceg,** ki József főherceg családjával a Margitszigeten édes órákat töltött, — hir szerint — ma fogja Mária Dorotya főhercegnővel, József főh. legidősebb leányával az alesuthi kastélyban eljegyzését megtartani.

— **A kereskedelmi miniszterium** egyik kiváló főhivatalnoká dr. Schnierer Gyula, min. tanácsos, az orsz. kiállítás volt igazgatója aggasztóan megbetegedett. A nyakán támadt daganatot már kétszer operálták s ma már kissé jobban érzi magát.

— **A népfelkelés és az életbiztosítás.** Az „Assicurazioni Generali” igazgatósága arról értesít bennünket, hogy az állami jóváhagyás fentartásával elhatározta, hogy az életbiztosítási ágban, a biztosítottak érdekében több rendbeli újítást fog a kötvényfeltételek közé felvenni, különösen a legmesszebb menő engedményeket teendő a népfelkelésre kötelezettek érdekében. Ugyanis a kötvény, ha a biztosítás már legalább egy év óta érvényben volt, a népfelkelésre kötelezett biztosított irányában jogérvényét minden pótdíj fizetés nélkül az esetre is megtartja, ha az illető tényleges hadi szolgálóra fogna behivatni és pedig

4. A közelődő kérengőrt szinte, mint az őrjáratot megállítja. A jelentkezés után fegyverre szólítja az egész őrséget, s a jelenév átvéte után „kerengő elmehet” engedélyvel tovautasítja.

5. Akár éjjel, akár nappal a vizsgáló főtiszt jöttére fegyverre szólítja az őrséget.

6. Minden felváltási órában illedelmes „váls fel” kiáltással felváltásra szólítja az őrséget.

Őrjáratok:

1. Az őrjáratra kirendelt altiszt tizedével együtt a fő őrtanyán magát az őrfőnél bejelenteni tartozik.

2. Az őrfő az őrjáratot osztásokat vett utasítása szerint szerte küldi, járása körét kitűzvé.

3. Az őrjárat a kitűzött helyeket s a kevésbbé járt; utczákat is a legnagyobb esendességgel bebarangolja a gyanus személyeket elfogja, a hol zajt vagy czivódást hall, oda siet ott a rendet helyre állítja, a rendre nem igazíthatókat feltartóztatja, fegyver közt magával viszi, s hová utasított átadja. Őrjáratának teljesítése után az altiszt az őrsparancsnoknak eljárásáról körülményes jelentést tesz.

Utközben, ha ily őrjáratok összejönnek, magok igazolására jelszót adnak — ha tudomásokon van — a korábban megszóllított, tartozik a megszóllítónak a jelszót megszűni.

Az őrjáratnak a letartóztatott egyént szabadon bocsátani nem szabad.

Veszekedéseknél s más csintételeknél bíraskodásba ne bocsátkozzék, hanem azok részeseit mind fogdossa össze.

(Folyt. köv.)

15,000 frt erejéig terjedő biztosításnál a teljes összegre és az egy és ugyanazon egyén életére szóló nagyobb biztosításnál 15,000 frtig. Ezen kedvezményben a társaságnál már biztosítottak is részesülnek, a mennyiben azoknak megengedtetik, hogy mostani kötvényeiket kicserélhessék az újabb feltételeknek megfelelőleg kiállított kötvényekkel. — Örömmel üdvözljük ezen újítást, mely oly hatályos módon tesz eleget a mai kor kívánalmainak. A nagy iparos és közgazdasági intézmények mérvadó képviselőinek kétségtelenül nem csak üzleti feladatuk, hanem egyszerűs mind kötelességük is, hogy lehetőleg számoljanak a napi kérdésekkel. — A népfelkelési törvény az életbiztosítási intézményt ily kötelességgé vált feladattal állítja szembe, melynek szabadelvű megoldására első sorban is a nagy és hatalmas belföldi biztosító társaságok kötelezvék. — Hogy az „Assicurazioni Generali” tudatában az általa elfoglalt előkelő állásnak, ezen az egész népességre nézve kiválóan fontos ügyben is első vala, mely megtette az elhatározó lépést, teljes elismerést érdemel.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** A jövőhétre: északon többnyire borús, délen változó időt várhatni, még számos helyen esőkkel. — **Arany János** szobrának helyéül a muzeum előtti kertet, a főváros egyik legdiszesebb pontját jelelték ki. — **Natalia** szerb királyné miután egy hetet a fővárosban töltött, hol igen jól érezte magát, a hét elején Szilácsra, onnan néhány heti időre Tatra-Füredre fog menni fiával. — **Az írók és művészek** társaságának Konstantinápolyba tervezett kújutazása a kolera zárlat miatt elmaradt. — **A király Boszniában.** A fővárosi lapok írják, hogy a király az ősszel körutat tesz az okkupált tartományokban. — **Nemzetközi értekezlet.** Svajczban augusztus hó végével nemzetközi kongresszus lesz, melynek tárgya az írói és szerzői jog nemzetközi védelme. A magyar kormány dr. Dárday Sándor orsz. képviselő által képviselteti hazánkat. — **Milán** szerb király augusztusban Budapestre utazik, a hol négy hetet fog tölteni a Margitszigeten. — **Danielik József** miniszt. osztálytanácsos és pozsonykerületi nyugalmazott postaigazgató meghalt e héten Pozsonyban. — **Oszták** központi országos levéltár felállítására Ausztriában erősen folyának a készülődések. A terv az, hogy a családi, udvari- és közös hadügyi levéltárt egyetlen nagy intézetben egyesítik. —

APRÓSÁGOK.

— **Rovatvezető:** Z u h a n y. —
Öslény. — Csutak Pista nevez meg egy öslényt! fordul a professor egy fiúhoz. Pista gyerek persze nem tud, — pedig jobbról, balról sugják pajtásai: mamuth, mamuth! ... — Nos hát nem tudsz? sürgeti a tanító. — Igenis, — panut.

V i g a s z. Az imént eltemetett férje sírjától hazatérő özvegy sok sírás után eképp szól: „No legalább az a vigaszom van most, hogy tudom, férjem hol tölti az éjjelket.”

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfák terméketlensége.

A gyümölcsfák terméketlenségét, rendszeren, vagy a túlságos mennyisége, vagy épen teljes hiánya a tápanyagnak szokta előidézni.

Ezen bajokon úgy segíthetünk, ha a bevételt az első esetben redukáljuk, a másodikban meg hatványozzuk, úgy hogy a fa háztartása ezek által épen normális állapotok közé juthasson. Hogy mikor idézi elő a terméketlenséget az első és mikor a második eset, ezt a fa földfeletti része mutatja meg legjobban.

Túlságos kövér talajban a fa nem terem, hanem csakis számos és igen erős éves hajtásokat nevel; míg ha a föld igen sovány, mindamellott, hogy számtalan termőnyársat nevel, tökéletesen kifejlett gyümölcsöt még sem hoz, mert a rajta itt-ott mutatkozó virág s ebből fejlődő gyümölcs, míg érési fokát eléri, tápanyag hiánya miatt kénytelen lehullani.

Nézzük tehát, hogyan segíthetünk ezen bajokon? Ha a fa terméketlenségét a tápanyag túlbősége idézi elő, nem marad más hátra, mint azt csökkenteni. A redukziót leghelyesebben a koronának u. n. fára való metszése által végezzük. A fára való metszés abból áll, hogy az egyes éves hajtásokat azok erősségéhez mérten a lehető rövidre visszavágjuk, miáltal így több anyagra lévőnek szükséges: beáll a rendes háztartás. Sokan ezen metszés helyett az érvágásokat használják. Az érvágások, legyenek azonban bármilyen alakban is használva, ha azokat nem a kellő időben alkalmazzuk, az almárok nál fenésedést, a csontároknál meg mézgásodást idéznek elő, ezért, ha csak tehetjük, ajánlanám ezen operációknak mellőzését. Azon esetben, ha a talaj soványságot konstataljuk a fa terméketlensége indító okának, akkor nem marad más hátra, mint vagy a bevételt nagyobbítani, vagy pedig a kiadást redukálni.

A kiadás csökkentése igen könnyen elérhető, ha több felesleges nagyobb ágat fosztjuk meg a fa koronáját. A bevételt pedig emeljük, ha mesterségesen pótoljuk a

szükséges tápanyagokat; ezen czéla igen alkalmas a trágyalé, ennek hiányában a trágya is jó szolgálatot teljesíthet.

A fák trágyázásánál legyünk figyelemmel arra, hogy a trágya sem a töre, sem közvetlen a gyökerekre ne tétessék; mert ez által sokszor többet ártunk, mint a mennyit használunk. A töre rakott trágyával a czélt nem érhetjük el, mert a növényeknek a tápanyagok felvételére szolgáló szerveik, az u. n. gyökszájak nem a tövön, hanem a finom hajszálgyökerek végein szoktak állani; de közvetlenül a gyökerekre alkalmazott trágya ártalmassá is válik, mivel az szerves anyag lévén, mielőtt még a gyökerek által felvétetnék, előbb fel kell hogy bomoljon. A bomlás alkalmával aztán olyan melléktermékek származnak, a melyek a gyökerek anyagát megtámadják s így azokra kártékonyan hatnak.

Ha a leíratakat szem előtt tartjuk, hiszem, hogy hamarabb fogunk czélt érni, mintha mindenféle babonának hitelt adva, löcsontot vetünk oda annak a makacs fának, avagy mint főzépünk több helyen szokta tenni: verés által kényszerítjük termésre.

P—y.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet nyilvánítás.

A „Stefánia-árvaház javára G y a p a i Ilona urhölgy 1 frt, Z a n k ó Ilona 1 frt, Lakner László ur 2 frtot volt kegyes adományozni. Benkovicsné öngyászata egy öltöző ruhát és kalapot, Klincsokné asszonyság egy kosár süteményt.

Fogadják e kegyes adományért az árvák hálás köszönetét!

Léván 1886. jun. 24.

Szalkmári Endre pénztárnok.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A „Budapest” tagadhatlanul s legelterjedtebb magyar politikai napilap az országban. Két rotációs-gépen nyomják, — naponként 25—30 ezer példányban jelenik meg. E közkedveltségét egyrészt rendkívüli olcsóságának, másrészt pedig népies, könnyed irmodorának köszönheti. Nem bocsát hosszú lére semmit, de azért épp úgy benne van, minden, mint a legnagyobb lapban. A fontosabb újsírieményeket sikerül kivétel nélkül illusztrálja. Ezenkívül folyvást 2—3 érdekfeszítő regényt közöl egyszerűen. Különösen a gazdaság, iparosoknak, tanítóknak stb. szóval azoknak, kik halmozott napiteendők mellett nem érnek rá sokat olvasni ámdé azért minden hazai és külföldi eseményről hű és gyors értesítést öhajtanak, valamint azoknak is, kik biztos eredményel hirdetni akarnak, — a legajánlatosabb napilap: a „Budapest”. Előfizetési ára egy hóra csak 1 frt, nyákdévre 3 frt. Az előfizetési pénzek a „Budapest” kiadó hivatalához (Budapest, IV., sarkantyus-utca 3. sz. a.) küldendők.

Az irodalom újabb termékei:

Az ember tragédiája **Madach Imre** nagy drámái költeménye hagyta el most a sajtót. Az ember tragédiájának új kiadásban, csinos kötésben ára 50 kr.

Budavár visszavétele 1686-ban írta egy szemtanú, és jegyzetekkel ellátta Deák Farkas. Történetbúváraink szorgalmasan gyűjtik össze az adatokat az ostromról. Ára?

Garay János összes munkáinak 3—6-ik füzetét jelentek meg, melyekkel egyszerűs mind az első kötet be is van fejezve, egy füzet 35 kr.

Egészségtan, Dr. Fodor Józseftől. E mű középiskolák felső osztályai számára, valamint magán használatra van alkalmas, melyre kiválóan felhívjuk az olvasó közönség figyelmét annál is inkább miután a jelen körülményekhez van alkalmas, a mű ára 1 frt 50 kr.

Egy igen érdekes röpirat került a könyv piacra, melynek címe: A június 7-ki legfelsőbb kérés és Tisza Kálmán. A röpirat ára 30 kr.

Egy 84 oldal tartalmazó füzet jelent meg **Danielovits Kálmán** ungvári főgymnáziumi tanártól, ezíme Homosz világa két eposz alapján, ára 80 kr.

Tisza erkölcs, írta Naszluhcz Ödön székesfehérvári ügyvéd, mely társadalmunk hetegségéről szól, ára 70 kr.

E művek raktáron vannak Léván Nyitrai és Társa könyvkereskedésében.

Nyiltér.

I.

Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy

ügyvédi irodalom

f. évi június hó 21-én Léván (főter Várady-féle házban) megnyitottam.

Dr. Feleki Lajos

köz- és váltó ügyvéd

II.

Birtok-bérbeadás.

Felső-Fegyvernek határában (Hontm.) egy kitünő káriban levő 600 hold területű földbirtok, kényelmes uri lakkal, teljes felszereléssel (fundus instruktussal) folyó évi szep-tember hótól 6 évre kiadó.

Bővebb értesítést ad: Szulovszky Aurél földbirtokos F.-Fegyvernek, u. p. Füzes-Gyarmat

Léván piaci-árak.

Rovatvezető: K ó n y a József, városkapitány.

Buza: m.-mázsként 6 frt 80 kr — 7 frt 10 kr. Kétszeres 5 frt 40 kr — 5 frt 70 kr. Rozs: 5 frt 40 kr — 5 frt 80 kr. Arpa: 5 frt 30 kr 5 frt 60 kr. Zab: 6 frt 20 kr — 6 frt 50 kr. Kukoricza: 5 frt 40 kr 5 frt 80 kr. Bab: 7 frt 30 kr — 7 frt 70 kr. Lenese: 6 frt 20. kr — 6 frt 50 kr. Köles: — frt. — kr

BUDAPESTI HIRLAP.

Felhívás előfizetésre!

A „Budapesti Hírlap“ VI. évfolyamát járja. E hat esztendő publicisztikai pályánk legszebb emlékeit egyesíti. Nehéz feladatokkal jár az ily napi közlöny megalapítása, de nekünk azokat gyönyörűség volt teljesíteni. A szellemi munka értékét a siker próbálja ki. S a „Budapesti Hírlap“ fokozatosan növekvő, a magyar hírlapirodalomban példátlan sikerre hivatkozhat.

A magyar közönség a „Budapesti Hírlap“ot mindjárt megindulásakor kiváló rokonszenvvel tüntette ki. A politikai irány, melyet választottunk és következetesen fenntartánk: a magyar faji és nemzeti érdekek ápolása, függetlenül minden párttól, egy a kormánytól, mint az ellenzékétől, — megnyerte Magyarországot műveltes osztályainak szentesítését. Pártkülönbség nélkül esatlakozott hozzánk az egész haza legmagyarabb közönsége. Mert e hat éven át naponként meggyőződött róla, hogy a „Budapesti Hírlap“ a magyar nemzeti ügynek él, ennek alája rendel minden személyes tekintélyt s mellékerdeket, ezért harczol összes szellemi erőivel s függetlensége megadja neki az igazságkimondás bátorságát mindenkor, mindenkiel szemben.

A „Budapesti Hírlap“ ma a legelterjedtebb, legnépszerűbb magyar újság. A közönség lelkes támogatása tekintélyt adott szavának s eselekvő befolyást biztosított neki egy a politikai, mint a társadalmi közéletben. S hogy a „Budapesti Hírlap“ az erkölcsi tényezőkkel nemcsak a nemzeti közszellem és tetterő felfokozásához járult, hanem hatása konkrét eseményekben is nyilvánult, — elég, ha két mozzanatra hivatkozunk: a csángó-ügyre, melyen a „Budapesti Hírlap“ olvasói régebben 14,000 forint, utabban pedig 4000 forintot megközelítő adománnyal nagyot lendítettek, — s a közművelődési országos mozgalomra, melyet a „Budapesti Hírlap“ kezdeményezett.

A „Budapesti Hírlap“ politikai cikkei.

valamint eddig, egy ezentúl is a legkiválóbb, legfüggetlenebb magyar publicisták írják, a kik a közkérdéseket paratlanul, mindig a nemzeti érdekek szolgálatában tárgyalják

Politikai hireinket

egy a közhatóságok, mint a monarchia külső képviselői köréből megbízható magán-összeköttetések útján szerezzük. Az országgyűlésről gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztjük a tudósításokat, melyek a tárgyalások eleven képét s a beszédekből a lényegest nyújtják. A vidéki politikai és társadalmi közéletéről távirati értesítésekkel látunk el levelezőink s Magyarországon nincs város vagy nagyobb község, hol a „Budapesti Hírlap“nak 1—2 rendszeres levelezője ne volna.

Távirati tudósításai

Európa minden fővárosából: Bécsből, Londonból, Párisból, Berlinből stb., a politikai s egyéb eseményekről közfelfűnést keltenek. Ezek a „Budapesti Hírlap“ot a leggyorsabban és legjobban értesítet lappá tették.

A hányszor a hazai vagy külföldi események érdekessége, történeti fontossága igényli, a „Budapesti Hírlap“ a szerkesztőségéből küld ki külön tudósítókat. Az utolsó keleti válság és háború alatt az összes magyar lapok közt a „Budapesti Hírlap“nak voltak a leggyorsabb és legkimerítőbb tudósításai, mert a szerkesztőség nem kímélt költséget és kitűnő tollú külön tudósítókat alkalmazott Konstantinápolyban, Belgrádban s a szerb főhadiszálláson, kiknek táviratai, cikkei, tárcza levelei, térképrajzai a közönséget alaposan tájékoztatták. Tóth Béla, a lap belső munkatársa a válság alatt három hónapig időzött a Balkán félszigeten s cikkei európai sajtót bejárták. Kelet fővárosaival most is állandó összeköttetésben vagyunk.

A „Budapesti Hírlap“ nyomdai kiállításában igyekezünk a nyomdai technika minden eszközét felhasználni. Marinoni-féle párisi rotációs-gép, mely által lapunk nyomatik, biztosít róla, hogy a „Budapesti Hírlap“, mely naponként 18,000 példányban jelenik meg, másfél óra alatt kinyomatva, pontosan érkezzék az olvasók kezébe. — Ajánljuk lapunkat és törekvéseinket továbbra is a mi lelkes magyar közönségünk rokonszenvébe, támogatásába.

Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt. Félévre 7 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hóra 1 frt 20 kr.

Az előfizetések vidékről legelőszerebben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt:

Budapest, IV. ker. Kalap-utca 16. szám, a „Budapesti Hírlap“ kiadóhivatalának.

Budapest, 1886. évi június hóban.

Tisztelettel

A „BUDAPESTI HIRLAP“ szerkesztői és kiadó-tulajdonosai.

Mutatványszámokkal ingyen szolgálunk.

EMIL STORCH áruháza Brünn

Domonkos-utca 51. szám (Morvaország)

szétküldi utánvét mellett, amíg raktáron lesz, az alább megnevezett árukat jóval az előállítási áron alul. Hogy a t. megrendelő előtt minden bizalmatlanságot eloszlassak, külön kívánatra a t. papság, községi előjárók, földbirtokosok, gyári- és jószágigazgatók, tanárok, magasabb állami. városi és megyei hivatalnokok megrendeléseit utánvétel nélkül is eszközölöm.

| | | | |
|---|--|---|---|
| NAGY tömeg posztómaradék 3/4 méter hosszú, a legszebb mintákban egész férfi-öltözetek számára; 1 maradék 3 frt 75 kr. o. é. — Bármely nem kedvező maradékot visszaveszek. | NŐI FÜZÖK kitűnő minőségű kanál-blanchettal 1 darab 70 kr. | Frottir-törülközők igen csinos széles vörös szegélyvel és rojttal, 6 darab 1 frt 50 kr. | LEPEDŐK (varrás nélkül) 2 méter hosszú, 1 1/2 méter széles a legjobb vászonból 1 darab 1 frt 40 kr. |
| Egy maradék futó-szőnyeg 10—12 méter hosszú minden színben, igen tartós Csak 3 frt 50 kr. | Asztalkendő fehér vászonból, 1/4 nagyságu négyzetben 6 darab 1 frt 20 kr. Kávékendők vászonból, minden színben 6 darab 30 kr. | Angol uti-plaidek tisztá gyapjából, 3/4 méter hosszú, 1.60 mtr széles 1 darab 4 frt 50 kr. Uti-plaid szij 75 kr. o. é. | Asztali készlet 1 asztalterítő és 6 asztali kendő vászon-damastból, 1 készlet 2 frt 30 krajczár. |
| Konyha-kendő szürke vászonból, teljes nagyságban. 6 darab 70 kr. | Vászon-törülközők fehér vagy veres szegélyvel 6 darab 1 frt 20 kr. | CHIFFON igen jó minőségű, kiválóan ezélszerű férfi-, női-, és gyermekfehérneműhöz 90 cm. széles egy vég (30 rőf) 5 frt. | Férfi-nyakkendők elegánsu diszítve négy darab 1 frt. |
| Rips-garnitúrák a legpompásabb színekben, mely 2 ágy- és egy asztalterítóből áll, köröskörül zsinórral és bojt- tal ellátva, 5 frt. | Félvászon ZSEBKENDŐK aruk és hölgyek számára pompás kiállításban. Egy tucat 1 frt 80 kr. o. é. | Uti takarók nehéz fekete vagy barna plüss- ból, igen nagy, azelőtt 8 frt, most csak 4 frt. | Lópokrócok drap és szürke színű, zsinos szegélyvel, teljes hosszúságu és szélességű 1 drb. 1 frt 30 kr. |
| Ágyterítők vörös kretoából finoman levarrva, teljes nagyságban. 1 darab 3 forint oszt. értékben. | PORTORLÓK szürke vászonból, vörös szegélyvel 6 drb. 60 kr. POHÁRTORLÓK fehér vászon, vörös szegélyvel 6 darab 1 frt. | Nyári mosó-szövetek (szintartó chevot és kamugarn) 6—7 méteres maradékokban, férfi-öltönyökre a legújabb mintákban. 1 maradék 3 frt 50 kr. | ZSEBKENDŐK beszelve zsinos szövött széllel, elegánsan előállítva 1 tucat uraknak 1 frt — kr 1 „ nőknek 80 kr 1 „ gyermekeknek 60 kr |
| Damaszt-csínvat ágyhuzatra, 1 rőfnyi széles, ki- tűnő minőségű 1 vég (30 rőf) 5 frt 50 kr. | Házi vászon 1 rőf széles, egy vég teljes 29 rőf, 4 frt 20 kr. | Házi kötények erős kék vászonból, a legújabb minták sze- rint megnyomva 6 darab 1 frt 50 kr. | Juta-függönyök 2 részből álló, 3/4 méter hosszú szegélyzettel és rojttal, a leg- szebb kiállítással 2 frt 30 kr. |
| Juta-asztalterítő legújabb mintájú, teljes nagyságban, köröskörül széles rojtzattal 1 darab 90 kr. | NŐI REGGELI RUHÁK finoman kállitva, nyeravászon- és kartonból kellő nagyságban 1 darab 2 frt 50 kr. o. é. | JUTA-KÉSZLET, mely 1 asztalterítő és 2 ágyteri- tőből áll, csinos kivitelben, teljes nagyságu, 3 frt 50 kr. | Sternbergi ágyhuzatok 1 rőf széles, minden színben, csikos Jótállás a színezésért. 1 vég (30 rőf) 6 forint o. é. |

OXFORD
30 rőfös,
valódi színezéssel
4 forint
Egy kész
FÉRFI-NADRÁG
jó chevot-szövetből,
jótállóan elkészítve
1 pár 1 frt 35 kr.

Meg nem felelő áruk készséggel visszavétnek és a pénz kívánatra visszaküldetik.

LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN.